

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาภูมิหลังของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามชั้น เพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ การศึกษา ผู้แนะนำให้เขาเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ เหตุผลที่เข้าเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ จุดมุ่งหมายในการเข้าเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ ตลอดจน จุดมุ่งหมายหลังจากจบการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่แล้ว ของนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่าง- จังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมือง พร้อมทั้งเปรียบเทียบภูมิหลังเหล่านี้ของนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในท้องถิ่นต่างกันว่าแตกต่างกันหรือไม่

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ระดับสาม ภาคปลายปีการศึกษา 2518 ที่เรียนอยู่ในกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดอุดรธานี มหาสารคาม และนครราชสีมา) จำนวน 480 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ออกเป็น 3 กลุ่มตามท้องถิ่นที่เรียน คือนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมือง จำนวนกลุ่มละ 160 คน

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังต่าง ๆ ของนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามที่สร้างขึ้นเอง ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิเคราะห์ข้อมูล หากการร้อยละของจำนวนนักศึกษาที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมือง และต่างจังหวัดนอกเมืองของภูมิหลังทุกด้าน เปรียบเทียบภูมิหลังด้านอายุ รายได้ จำนวนปีหลังจากจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า และคะแนนที่สอบได้คิดเป็นร้อยละ เมื่อจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า ของนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในท้องถิ่นต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One way Analysis of Variance) ส่วนภูมิหลังด้านเพศ สถานภาพการสมรส อาชีพ พื้นความรู้ก่อนเข้าเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ ผู้แนะนำให้เขาเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ เหตุผลที่เข้าเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ จุดมุ่งหมายในการเข้าเรียนและจุดมุ่งหมายเมื่อเรียนจบแล้ว ทดสอบหาความสัมพันธ์โดยใช้ไคสแควร์ (Chi-Square Test) และทดสอบความแตกต่างของสัดส่วน (Proportion) ของภูมิหลังเหล่านี้โดยใช้ค่าซี

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมือง เป็นชาย จำนวนร้อยละ 46.25, 60.63 และ 53.75 ตามลำดับ และเป็นหญิง 53.75, 39.37 และ 46.25 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบภูมิหลังด้านเพศในท้องถิ่นทั้ง 3 แห่งพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร กับต่างจังหวัดนอกเมือง เป็นชายและหญิงไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองเป็นชาย มากกว่าหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมือง และต่างจังหวัดนอกเมือง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 17 - 19 ปี ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 40.62, 38.13 และ 48.75 ตามลำดับ อันตรกิริยารองลงมา นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครจำนวนร้อยละ 24.38 มีช่วงอายุ 20 - 22 ปี ส่วนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองและนอกเมือง มีอายุ 14 - 16 ปี จำนวนร้อยละ 24.38 และ 23.75 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบภูมิหลังด้านอายุของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในท้องถิ่นต่างกัน พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครมีอายุเฉลี่ยคือ 19.81 ปี ซึ่งไม่แตกต่างกับอายุเฉลี่ยของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมือง ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 19.30 ปี แต่มากกว่าอายุเฉลี่ยของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดนอกเมืองที่มีอายุเฉลี่ย 18.58 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัด นอกเมืองมีอายุเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

3. สถานภาพการสมรสของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมืองส่วนใหญ่เป็นโสด คือมีจำนวนร้อยละ 96.88, 92.50 และ 98.13 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบภูมิหลังด้านสถานภาพการสมรสของนักศึกษาผู้ใหญ่ในท้องถิ่นเหล่านี้ พบว่านักศึกษายุใหญ่ที่เรียนในท้องถิ่นต่างกันมีสถานภาพการสมรสไม่แตกต่างกัน

4. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมือง และต่างจังหวัดนอกเมืองที่ยังไม่ประกอบอาชีพ มีจำนวนร้อยละ 34.38, 37.50 และ 37.50 ตามลำดับ สำหรับผู้ที่ประกอบอาชีพแล้ว ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง คือมีจำนวนร้อยละ 48.75, 38.75 และ 29.38 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบมูลหัตถ์ค่านอาชีพรของนักศึกษาผู้ใหญ่ในแต่ละท้องถิ่น พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดในเมือง ประกอบอาชีพคล้ายคลึงกัน คือประกอบอาชีพรับจ้าง เป็นอันดับ 1 ส่วนอาชีพอื่น ๆ จัดเป็นอันดับถัดไป แต่นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดนอกเมือง มีการประกอบอาชีพต่างไปจากท้องถิ่นอื่น คือ อันดับแรกได้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่ที่ประกอบอาชีพรับจ้าง อันดับต่อมาคือ อาชีพเกษตรกรรม ส่วนอาชีพอื่นจัดเป็นอันดับสุดท้าย

5. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีรายได้ 501 - 1,000 บาท ต่อเดือน จำนวนร้อยละ 54.29 ส่วนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมืองมีรายได้ต่ำกว่า 500 บาท ต่อเดือนเป็นส่วนใหญ่ คือ มีจำนวนร้อยละ 57.00 และ 54.00 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบมูลหัตถ์ค่านรายได้อของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในท้องถิ่นต่าง ๆ พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร มีรายได้เฉลี่ย 702.88 บาทต่อเดือน ซึ่งสูงที่สุด คือ สูงกว่ารายได้เฉลี่ยของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองและนอกเมืองมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 535.00 บาทและ 510.00 บาทตามลำดับ ซึ่งสองท้องถิ่นนี้นักศึกษาผู้ใหญ่มีรายได้เฉลี่ยไม่ต่างกัน

6. เกี่ยวกับมูลหัตถ์ค่านการศึกษาของนักศึกษาผู้ใหญ่ พบว่า

6.1 นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมืองส่วนใหญ่ที่พื้นความรู้เดิมก่อนเข้าเรียนการศึกษายู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า มีจำนวนร้อยละ 81.25, 90.62 และ 88.75 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบพื้นความรู้เดิมก่อนเข้าเรียนการศึกษายู่ใหญ่ของนักศึกษาผู้ใหญ่พบว่าพื้นความรู้เดิมก่อนเข้าเรียนการศึกษายู่ใหญ่ ของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนอยู่ในแต่ละท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

6.2 ก่อนเข้าเรียนการศึกษายู่ใหญ่ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมืองส่วนใหญ่ จบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า มาแล้วเป็นเวลา 6 - 10 ปี คือจำนวนร้อยละ 44.38, 55.00 และ 69.37 ตามลำดับ

อันดับต่อมาคือจมน้ำแล้วเป็นเวลา 1-5 ปี ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 38.75, 23.75 และ 21.25 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนับจากจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในท้องถิ่นต่างกัน พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองจมน้ำเป็นเวลานานกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือรายเฉลี่ยของจำนวนปีที่จบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดในเมืองมีค่า 6.77 ปี และ 7.94 ปีตามลำดับ ส่วนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนต่างจังหวัดนอกเมืองซึ่งมีรายเฉลี่ยของจำนวนปีที่จบประถมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 7.19 ปีไม่แตกต่างกับของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดในเมือง

6.3 การจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดในเมืองสอบไล่คะแนนคิดเป็นร้อยละ 60 - 69 เป็นส่วนใหญ่คือมีจำนวนร้อยละ 35.00 และ 51.88 ตามลำดับแก่นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดนอกเมืองส่วนใหญ่ สอบไล่คะแนนคิดเป็นร้อยละ 70 - 79 คือมีจำนวนถึงร้อยละ 43.75

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่จบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในท้องถิ่นต่างกัน พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครสอบไล่คะแนนเฉลี่ย 69.13 และต่างจังหวัดนอกเมืองสอบไล่คะแนนเฉลี่ย 69.81 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองท้องถิ่นนี้ไม่แตกต่างกันแต่สูงกว่าคะแนนเฉลี่ย 66.94 ของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

7. เกี่ยวกับผู้แนะนำให้เรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมืองมาเข้าเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ด้วยตนเองเป็นอันดับแรกเหมือนกัน มีร้อยละ 51.88, 50.00 และ 40.62 ตามลำดับ ผู้แนะนำอันดับต่อมาของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร คือเพื่อนแนะนำจำนวนร้อยละ 25.62 ส่วนของต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมืองได้รับคำแนะนำจากบิดามารดาเป็นอันดับที่สอง คือร้อยละ 30.00 และ 33.13 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบผู้แนะนำให้มาเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในท้องถิ่นที่แตกต่างกันพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครมาเข้าเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ด้วยตนเองเป็นอันดับ 1 อันดับ 2 ได้แก่เพื่อนเป็นผู้แนะนำ ซึ่งต่างกับนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมืองที่มาเข้าเรียนด้วยตนเองเป็นอันดับแรก และได้รับคำแนะนำจากบิดามารดาเป็นอันดับรองลงมา

8. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมือง และต่างจังหวัดนอกเมือง ส่วนใหญ่มาเข้าเรียนการศึกษายุใหญ่เพราะจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าแล้วไม่มีทุนเรียนต่อ คือ มีจำนวนร้อยละ 44.37, 61.88 และ 61.25 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบภูมิลำเนาหลังที่เข้าเรียนการศึกษายุใหญ่ที่เรียนในแต่ละท้องถิ่น พบว่า เหตุผลอันดับ 1 ของนักศึกษายุใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ จบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าแล้วไม่มีทุนเรียนต่อ และต้องทำงานในเวลากลางวัน ส่วนเหตุผลที่นอกเหนือจากนี้จัดเป็นอันดับ 2 ส่วนเหตุผลอันดับ 1 ของนักศึกษายุใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมืองเหมือนกัน คือ จบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าแล้วไม่มีทุนเรียนต่อ อันดับต่อมาคือ อายุเกิน สอบเรียนต่อในภาคปกติไม่ได้ ต้องทำงานในเวลากลางวัน เรียนตามเพื่อนและอื่น ๆ

9. นักศึกษายุใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมือง และต่างจังหวัดนอกเมือง ส่วนใหญ่มีจุดหมายในการเรียนการศึกษายุใหญ่เพื่อที่จะเรียนต่อในชั้นสูงต่อไป คือมีจำนวนร้อยละ 40.88, 50.63 และ 45.00 ตามลำดับ จุดมุ่งหมายอันดับรองลงมา นักศึกษายุใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวนร้อยละ 26.25 ต้องการนำความรู้ไปปรับปรุงงานที่กำลังทำอยู่ ส่วนนักศึกษายุใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมืองต้องการประกาศนียบัตรไปสมัครงาน ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 33.75 และ 29.38 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบภูมิลำเนาจุดหมายในการเข้าเรียนการศึกษายุใหญ่ของนักศึกษายุใหญ่แต่ละท้องถิ่นพบว่า นักศึกษายุใหญ่ที่เรียนในท้องถิ่นต่างกันมีจุดหมายในการเข้าเรียนการศึกษายุใหญ่ไม่แตกต่างกัน

10. นักศึกษายุใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมือง และต่างจังหวัดนอกเมือง ส่วนใหญ่มีจุดหมายเมื่อเรียนจบการศึกษายุใหญ่แล้วจะเรียนต่อทันที คือมีจำนวนร้อยละ 70.63, 75.63 และ 73.13 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบภูมิลำเนาจุดหมายเมื่อเรียนจบการศึกษายุใหญ่แล้วของนักศึกษายุใหญ่ที่เรียนอยู่ในท้องถิ่นทั้งสามพบว่า นักศึกษายุใหญ่ที่เรียนอยู่ในท้องถิ่นเหล่านี้มีจุดหมายเมื่อเรียนจบการศึกษายุใหญ่แล้วไม่แตกต่างกัน

สรุปข้อค้นพบ

นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมือง และต่างจังหวัดนอกเมือง ส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 17 - 19 ปี เป็นโสด ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่ำกว่า 500 บาทต่อเดือน มีพื้นฐานความรู้เดิมก่อนเข้าเรียนการศึกษานักศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า จบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่ามาเป็นเวลา 6 - 10 ปี จึงมาเข้าเรียนการศึกษานักผู้ใหญ่ และเมื่อจบสอบได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 60 - 69 มาเข้าเรียนด้วยตนเอง มาเรียนการศึกษานักผู้ใหญ่เพราะจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าแล้วไม่มีทุนเรียนต่อ มีจุดมุ่งหมายที่เข้าเรียนเพื่อจะเรียนต่อในชั้นสูงต่อไป และจะเรียนต่อทันทีเมื่อจบการศึกษานักผู้ใหญ่ระดับสามนี้แล้ว

นักศึกษานักผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองเป็นชายมากกว่าหญิง นักศึกษานักผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานครมีอายุเฉลี่ยมากกว่านักศึกษานักผู้ใหญ่ในต่างจังหวัดนอกเมือง นักศึกษานักผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดในเมืองประกอบอาชีพคล้ายคลึงกัน คือประกอบอาชีพรับจ้างเป็นอันดับ 1 แต่ต่างกับนักศึกษานักผู้ใหญ่ในต่างจังหวัดนอกเมือง ซึ่งนอกจากจะประกอบอาชีพรับจ้างแล้วยังประกอบอาชีพเกษตรกรรมอีกด้วย รายได้เฉลี่ยของนักศึกษานักผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานครมากกว่านักศึกษานักผู้ใหญ่ในต่างจังหวัดในเมืองและนอกเมือง นักศึกษานักผู้ใหญ่ในต่างจังหวัดในเมืองจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่ามานานกว่านักศึกษานักผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร เมื่อจบประถมศึกษาปีที่ 4 นักศึกษานักผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัดนอกเมือง สอบได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษานักผู้ใหญ่ในต่างจังหวัดในเมือง นักศึกษานักผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานครได้รับคำแนะนำและมีเหตุผลในการมาเข้าเรียนการศึกษานักผู้ใหญ่ ต่างไปจากนักศึกษานักผู้ใหญ่ในต่างจังหวัดในเมืองและนอกเมือง

การอภิปรายผลการวิจัย

ก. การวิจัยครั้งนี้ได้ขอคนพบที่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในท้องถิ่นต่างกันจะมีภูมิหลังแตกต่างกัน ซึ่งได้แก่ ภูมิหลังด้านต่อไปนี้

1. เพศ

นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดนอกเมืองเป็นชายและหญิงจำนวนพอ ๆ กัน แต่นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองเป็นชายมากกว่าหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในกรุงเทพมหานครชายและหญิงไม่หาความรู้เท่าเทียมกัน แต่ในต่างจังหวัดนอกเมืองควรเป็นชายมากกว่าหญิง เช่นเดียวกับต่างจังหวัดในเมืองเพราะการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ต้องเรียนในเวลากลางวัน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ไม่ค่อยสะดวกในการเดินทาง แต่ผู้อยู่ในต่างจังหวัดนอกเมืองส่วนใหญ่มักประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งต้องการแรงงานจากชาย เมื่อเป็นเกษตรกรแล้วจึงไม่อยากจะกลับมาเรียนการศึกษาสายสามัญ

2. อายุ

อายุเฉลี่ยของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัดในเมือง และอายุเฉลี่ยของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองกับต่างจังหวัดนอกเมืองไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะสภาพสังคมและเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครแม้จะเจริญแต่ก็ไม่ต่างกับต่างจังหวัดในเมืองมากนัก ในทำนองเดียวกันต่างจังหวัดในเมืองก็มีสภาพใกล้เคียงกับต่างจังหวัดนอกเมือง จึงทำให้อายุเฉลี่ยของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ไม่ต่างกับต่างจังหวัดในเมือง และต่างจังหวัดในเมืองก็ไม่ต่างกับต่างจังหวัดนอกเมือง แต่อายุเฉลี่ยของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครกลับสูงกว่าต่างจังหวัดนอกเมือง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมื่อพิจารณาจากรวงอายุของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนใน 2 ท้องถิ่นนี้ปรากฏว่าผู้ที่นิยมเรียนการศึกษานักศึกษาระดับสามที่มีอายุสูงกว่า 19 ปีขึ้นไป ในกรุงเทพมหานครมีถึง 74 คน จากจำนวน 160 คน ส่วนในต่างจังหวัดนอกเมืองมีเพียง 44 คน จากจำนวน 160 คนเช่นกัน ซึ่งให้เห็นว่าผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร แม้จะมีอายุสูงก็ยังต้องการความรู้และความก้าวหน้า แต่ผู้อยู่ในต่างจังหวัดนอกเมืองนั้น เมื่อมีอายุสูงขึ้นก็อาจจะแต่งงานและไม่อยากกลับมาเรียนต่ออีก ผู้เรียนส่วนใหญ่จึงมีอายุต่ำกว่า 19 ปีลงไป

3. อาชีพ

นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดในเมืองประกอบอาชีพคล้ายคลึงกัน คือ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ซึ่งต่างไปจากนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดนอกเมืองนอกจากจะประกอบอาชีพรับจ้างแล้วยังประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่อีกด้วย

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ นายโสภาส สะอาด ที่ได้ศึกษาไว้เมื่อปีพุทธศักราช 2519 ที่ว่านักศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามในกรุงเทพมหานครที่ประกอบอาชีพแล้วส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง

4. รายได้

นักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานครมีรายได้เฉลี่ยสูงสุด แต่นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมืองมีรายได้เฉลี่ยพอ ๆ กัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากค่าครองชีพในกรุงเทพมหานครสูงมากผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นนี้จึงจำเป็นต้องมีรายได้สูงพอที่ดำรงชีวิตอยู่ได้ และอีกประการหนึ่งในกรุงเทพมหานครสามารถหางานทำได้มากกว่าในต่างจังหวัด

5. การศึกษา

5.1 จำนวนผู้ที่จบจากประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า

นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัดนอกเมือง และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองกับต่างจังหวัดนอกเมือง จบจากประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าก่อนเข้าเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่เป็นเวลานานไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองจบจากประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่ามานานกว่านักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานครสนใจการเรียนมากกว่า แต่นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครกลับจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่ามานานเท่ากับต่างจังหวัดนอกเมือง อาจเนื่องจากผู้ที่อยู่ในต่างจังหวัดนอกเมืองถ้าจบมานานก็ไม่อยากกลับเข้ามาเรียนอีก

5.2 คะแนนที่สอบได้คิดเป็นร้อยละเมื่อจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าของนักศึกษาผู้ใหญ่

นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดนอกเมืองสอบได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมือง และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัดนอกเมืองสอบได้คะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน เมื่อจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก

โดยทั่วไปผู้ที่สอบได้คะแนนสูงมักเป็นผู้รักการเรียน และจะเรียนต่อทันทีที่จบประถมศึกษาปีที่ 4 แต่ผู้ที่เรียน การศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดนอกเมืองสอบได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าต่างจังหวัด ในเมือง อาจเป็นเพราะผู้ที่สอบได้คะแนนสูงในต่างจังหวัดในเมืองเมื่อเรียนจบประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วยัง เรียนต่อทันที แต่ในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดนอกเมืองแม้จะจบประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยคะแนนสูงแต่ สภาพเศรษฐกิจอาจเป็นอุปสรรค เช่น ในกรุงเทพมหานครค่าครองชีพสูง ในต่างจังหวัดนอกเมืองส่วนใหญ่ ครอบครัวค่อนข้างยากจนและประกอบอาชีพเกษตรกรรมต้องการแรงงานจึงไม่สามารถเรียนต่อได้ทันที ดังนั้นเมื่อมีโอกาสกลับมาเรียนอีก ผู้เรียนส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ที่เคยสอบได้คะแนนสูงเมื่อเรียนจบประถมศึกษา ปีที่ 4 หรือเทียบเท่า

6. ผู้แนะนำให้เข้าเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสาม

นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมืองส่วนใหญ่ มาเข้าเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ด้วยตนเองเป็นอันดับแรก อาจเป็นเพราะผู้เรียนเป็นผู้ใหญ่แล้ว ทั้งประกอบอาชีพ และมีรายได้แล้วเป็นส่วนมาก จึงสามารถตัดสินใจด้วยตนเองแต่นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมือง และนอกเมืองมาเข้าเรียนเพราะการแนะนำของบิดามารดาเป็นอันดับรอง ซึ่งต่างจากนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียน ในกรุงเทพมหานครที่ได้รับคำแนะนำจากเพื่อนเป็นอันดับรอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพสังคมและวัฒนธรรม ของกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดแตกต่างกันอยู่บ้าง กล่าวคือ แม้นักศึกษาเหล่านี้จะเป็นผู้ใหญ่ แต่ก็มีบาง ส่วนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ซึ่งในต่างจังหวัดบุคคลเหล่านี้มีบิดามารดาที่ยังมีส่วนสำคัญในการให้คำแนะนำปรึกษา ในเรื่องต่าง ๆ อยู่มาก แต่ในกรุงเทพมหานครมักใกล้ชิดเพื่อนมากกว่าบิดามารดา และเมื่อประสบปัญหา ก็มักปรึกษาเพื่อน ๆ ก่อนบิดามารดา

7. เหตุผลที่เข้าเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสาม

นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในต่างจังหวัดในเมืองและนอกเมืองส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเข้าเรียน เหมือนกัน คือจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าแล้วไม่มีทุนเรียนต่อแต่นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพ มหานครส่วนใหญ่ นอกจากจะจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าแล้วไม่มีทุนเรียนต่อยังมีอีกส่วนหนึ่งซึ่งมี จำนวนพอ ๆ กับเหตุผลแรก คือต้องทำงานในเวลากลางวัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร มีโอกาสหางานทำได้มากกว่าในต่างจังหวัด เมื่อจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าแล้วได้งานทำในเวลา กลางวันจึงไม่เข้าเรียนต่อประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งต้องเรียนในเวลากลางวันเช่นเดียวกัน

ข. ข้อค้นพบของภูมิหลังของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ได้แก่

1. สถานภาพการสมรส

นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมือง มีสถานภาพการสมรสไม่แตกต่างกัน คือส่วนใหญ่เป็นโสด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในท้องถิ่นเหล่านี้ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 17 - 19 ปี เท่านั้น และข้อค้นพบที่ว่านักศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามที่เรียนในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นโสดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวสุภรณ รัชนิกรรณ ซึ่งทำการศึกษาไว้ในปีที่พุทธศักราช 2518

2. พื้นความรู้เดิมก่อนเข้าเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสาม

นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมือง ส่วนใหญ่ก่อนเข้าเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามมีพื้นความรู้เดิม ประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า เช่นเดียวกัน มีนักศึกษาผู้ใหญ่จำนวนน้อยมากที่จบประถมศึกษาปีที่ 5 หรือประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วจึงมาเข้าเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสาม แสดงว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในท้องถิ่นเหล่านี้ เมื่อจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าแล้วไม่เรียนต่อทันที จึงมีพื้นความรู้เดิมเพียงประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า

3. จุดมุ่งหมายในการเข้าเรียนและจุดมุ่งหมายเมื่อเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามจบแล้ว

นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัดในเมืองและต่างจังหวัดนอกเมือง มีจุดมุ่งหมายในการเข้าเรียน และจุดมุ่งหมายเมื่อเรียนการศึกษาผู้ใหญ่จบแล้วเหมือนกัน คือมาเข้าเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามเพื่อเรียนต่อในชั้นสูง และเมื่อเรียนจบแล้วก็ต้องการจะเรียนต่อทันที ซึ่งจุดมุ่งหมายทั้งสองนี้สอดคล้องกัน เหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่มีจุดมุ่งหมายทั้งสองอย่างเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้มาเข้าเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่เป็นผู้รักการเรียน ต้องการความก้าวหน้าในชีวิต และต้องการจะเรียนต่อทันทีที่จบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า เช่นผู้อื่น แต่เนื่องจากมีอุปสรรคหลายประการทำให้ไม่อาจเรียนต่อได้ในขณะนั้น เมื่อจบการศึกษาผู้ใหญ่เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญขึ้น บุคคลเหล่านี้จึงถือเป็นโอกาสที่จะแสวงหาความรู้ตามที่ตนปรารถนา โดยอาศัยการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามเป็นพื้นฐานสำหรับเรียนต่อในชั้นสูงต่อไป

จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะต่อผู้บริหารการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดังนี้

1. ควรส่งเสริมขยายงานการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามเ้ามากขึ้น เพราะผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการศึกษผู้ใหญ่ระดับสามเ้ามีความสำคัญยิ่ง ต่อผู้มีทุนน้อยแต่ต้องการความรู้ เพราะนับเป็นโอกาสเดียวที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนใหญ่ที่ไม่สามารถจะเรียนต่อไ้ทันทีเมื่อจบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า เนื่องจากขาดทุนทรัพย์ ไ้กลับเข้ามาเรียนต่ออีก

2. การจัดหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามเ้า อาจเพิ่มเติมวิชาที่ค้ำานบริการ เพราะส่วนใหญ่ักศึกษาประกอบอาชีพรับจ้าง และในต่างจังหวัดคนนอกเมือง ควรเพิ่มวิชาค้ำานการเกษตรอีกด้วย เพื่อที่ักศึกษาผู้ใหญ่ในแต่ละท้องถิ่นจะไ้สามารถนำความรู้ไปไ้กับชีวิตประจำวันไ้ทันที โดยนำความรู้ที่ไ้จากการเรียนไปปรับปรุงอาชีพที่กำลังประกอบอยู่ให้ม่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนมากมีจุดมุ่งหมายในการเข้าเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามเ้าเพื่อที่จะเรียนต่อในชั้นสูงต่อไป ฉะนั้นหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามเ้าควรไ้สามารถสนองความต้องการของักศึกษาไ้ ทั้งสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อและผู้ที่ต้องการความรู้ความสามารถเพิ่มเติม เพื่อความเป็นพลเมืองที่ดี และเนื่องจากักศึกษาผู้ใหญ่จะเรียนต่อทันทีที่จบการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามเ้าแล้ว จึงควรที่จะขยายการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสี่เ้ามากขึ้น เพื่อให้พอเพียงกับความต้องการของบุคคลเหล่านี้ แต่ในขณะเดียวกัน การจัดหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสี่เ้า อาจไม่เน้นหนักค้ำานวิชาสามัญเพียงอย่างเดียว ควรเพิ่มเติมค้ำานวิชาที่บาง เพื่อักศึกษาผู้ใหญ่ที่ประกอบอาชีพแล้วจะไ้นำความรู้ไปปรับปรุงงานที่กำลังประกอบอยู่ให้ไ้ผลดียิ่งขึ้น หรือผู้ที่ยังม่อาชีพสามารถประกอบอาชีพไ้ทันทีที่เรียนจบ

4. ครูที่จะทำการสอนการศึกษาผู้ใหญ่ ควรได้รับการอบรมค้ำานวิธีการสอนการไ้ใช้สัทัศนูปกรณ์ สำหรับสอนผู้ใหญ่โดยเฉพาะ เพื่อให้การเรียนการสอนไ้ผลดียิ่งขึ้น เพราะักศึกษาส่วนใหญ่จบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่ามาแล้วเป็นเวลา 5 - 10 ปี จึงกลับมาเรียนต่อระดับสามเ้า ซึ่งไ้ทั้งการเรียนไปเป็นเวลาานาน จนอาจทำให้เกิดการลืมความรู้ไ้ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

สำหรับผู้ที่จะศึกษาทวนคำถามนี้ต่อไป ผู้วิจัยใคร่ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาภูมิหลังของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับสามในค่านอื่นที่นอกเหนือจากการวิจัยในครั้งนี้ เพื่ออภิปรายผลให้กว้างขึ้น
2. ควรศึกษาภูมิหลังค่านต่าง ๆ ของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ในระดับอื่นหรือเรียนในสายอื่น เพื่อทราบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในแต่ละระดับ หรือแต่ละสายมีลักษณะภูมิหลังอย่างไร
3. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบภูมิหลังค่านต่าง ๆ ของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในระดับเดียวกัน แต่เรียนอยู่ในภาคต่างกัน หรือเปรียบเทียบภูมิหลังของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนในระดับต่างกัน หรือเรียนในสายต่างกัน ว่าแตกต่างกันหรือไม่